

Plechlo v. Slovensko (stížnost č. 18593/19)

Datum rozhodnutí: 26. října 2023

Závěr: *Stěžovatel, dotčený telefonními odposlechy, které nebyly zaměřeny na jeho osobu, nepožíval nezbytnou ochranu ve vztahu k nahrávání, uchovávání a dalšímu držení takto získaného materiálu.*

Obsah: Stížnost se týká nahrávání částí telefonických rozhovorů stěžovatele v souvislosti s vyšetřováním podezření z korupce ve Fondu národního majetku v roce 2006. Stěžovatel byl jedním z vysokých úředníků fondu a trestní vyšetřování se jeho osoby přímo netýkalo. Následně v roce 2016 byla část takto získaného materiálu zařazena do spisu jiného trestného vyšetřování zneužití pravomoci, v níž byl stěžovatel jedním z hlavních podezřelých a byl v roce 2016 v této věci obviněn. Toto vyšetřování bylo zahájeno v širším kontextu šetření korupce ve Fondu, když se na internetu objevily nahrávky z anonymního zdroje. Podle tvrzení samotného tohoto zdroje mělo jít údajně o nahrávky pocházející ze sledovací operace přezdívané „Gorila“ z let 2005–2006, realizované slovenskou tajnou službou. Stěžovatel podal stížnost proti zařazení materiálu z roku 2006 do spisu a ohledně jeho použití proti němu. Bylo mu sděleno, že se stalo součástí spisu jen proto, že bylo přílohou návrhu na zahájení šetření a nelze je použít proti němu jako důkaz. Neuspěl ani u Nejvyššího soudu, kde namítal nezákonnost povolení odposlechů. Nejvyšší soud uvedl, že povolení bylo uděleno ve vztahu k jinému řízení a stěžovatel tak nebyl aktivně legitimován jej napadnout. Neuspěl ani u Ústavního soudu, který měl za to, že stěžovatel nezákonné důkazy může zpochybnit v řízení, které je proti němu vedeno, a může se dovolávat ochrany svých práv také občanskoprávní žalobou. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že stěžovatel neuspěl ve své snaze získat přístup k příkazu odposlechu, což následně omezilo jeho možnosti jej napadnout nebo ovlivnit využití takto získaného materiálu. Nebyla k dispozici právní úprava, která by mu zajistila ochranu, ani se nemohl obrátit na nezávislý úřad, který by byl kompetentní k výkonu odhledu v této oblasti, neměl k dispozici ani žádný

soukromoprávní prostředek, který by umožňoval obrátit se na civilní soud. Pokud jde o trestní řízení, v němž se mohl obhajovat, v tomto řízení mu mohlo být poskytnuto právo na spravedlivý proces, nikoliv ale ochrana související s jeho právem na respektování soukromého a rodinného života.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 20. 7. 2021, *Zoltán Varga v. Slovensko*, č. 58361/12, 25592/16, 27176/16, rozsudek ze dne 23. 6. 2022, *Haščák v. Slovensko*, č. 58359/12 27787/16 67667/16, rozsudek ze dne 12. 1. 2023, *Potoczská a Adamčo v. Slovensko*, č. 7286/16, rozsudek ze dne 15. 1. 2015, *Dragojević v. Chorvatsko*, č. 68955/11.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Bild GmbH & Co KG v. Německo (stížnost č. 9602/18)

Datum rozhodnutí: 31. října 2023

Závěr: *Odůvodnění vnitrostátního rozhodnutí by vedlo k nepřijatelnému zákazu jakékoliv budoucí publikace podoby policistů ve službě bez jejich souhlasu.*

Obsah: Stížnost se týká soudního příkazu, jímž bylo uloženo bild.de, velkému zpravodajskému webu, odstranit nahrávku zachycující policejní zatýkání v nočním klubu v Brémách bez rozostření obličeje jednoho ze zasahujících policistů. Nahrávka zachycovala zatčení agresivního zákazníka nočního klubu, přičemž v ní bylo zachyceno i jednání zasahujících policistů, kteří tohoto zákazníka, již ležícího na zemi, kopali a bili. Tvář jednoho ze zasahujících policistů byla na nahrávce dobře rozpoznatelná, přičemž z nahrávky nevyplývalo, že by z jeho strany došlo k nadměrnému použití síly. Na návrh dotčeného policisty ale vnitrostátní soud uložil stěžovateli spornou povinnost. Zdůraznil význam veřejné diskuse ohledně otázky státního monopolu na užití síly, ale rozhodl ve prospěch osobnostních práv policisty. Odvolací soud jeho rozhodnutí potvrdil s tím, že publikace needitované videonahrávky bez souhlasu policisty je porušením jeho práv. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud zejména uvedl, že odůvodnění německých soudů, pokud jde o jakékoliv budoucí využití videonahrávky, bylo nedostatečné, protože by vedlo k nepřijatelnému zákazu jakékoliv budoucí publikace needitovaných videonahrávek bez souhlasu dotčených jednotlivců, kteří jsou však současně policisty ve službě.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 22. 2. 2018, *Alpha Doryforiki Tilerasi Anonymi Etairia v. Řecko*, č. 72562/10, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, ECHR 2012, rozsudek ze dne 21. 9. 2017, *Axel Springer SE a RTL Television GmbH v. Německo*, č. 51405/12, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2015, *Couderc a Hachette Filipacchi Associés v. Francie*, č. 40454/07, ECHR 2015 (výňatky).

Relevantní ustanovení: Čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

A. E. a T. B. v. Itálie, W. A. a ostatní v. Itálie (stížnost č. 18911/17, 18941/17 a 18959/17)

Datum rozhodnutí: 16. listopadu 2023

Závěr: *Dlouhé opakované transporty stěžovatelů v nejvyšším vedru, bez jídla a vody, aniž by věděli, kam je vezou a proč, pod neustálým dohledem policie v atmosféře násilí a výhrůžek představovaly ponižující zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy.*

Obsah: Stížnost se týká devíti občanů Súdánu, kteří přišli do Itálie v létě roku 2016, a to část z nich na lodi, část byla zachráněna italským námořnictvem na moři. Stížnosti se týkají jejich odvezení nebo pokusu je odvézt z území Itálie, včetně zatčení, transportu a zadržování stěžovatelů v Itálii, a v jednom případě stížnosti na špatné zacházení se stěžovatelem ze strany italských úřadů. Soud shledal stížnosti částečně důvodné v důsledku porušení čl. 3 zacházením se stěžovateli na území Itálie (v procesním i věcném aspektu), čl. 5 odst. 1, 2 a 4 (právo na svobodu a bezpečnost) a ve zbytku je prohlásil za nepřijatelné.

Poznámka: Soud shledal přijatelnou stížnost jednoho ze všech devíti stěžovatelů v obou věcech, pokud jde o jeho vrácení do Súdánu a s tím spojeného nebezpečí špatného zacházení v Súdánu. Ostatní shledal nepřijatelné, protože dospěl k závěru, že některým stěžovatelům již deportace nehrozí (obdrželi mezinárodní ochranu), v případě čtyř stěžovatelů v druhé věci soud konstatoval, že

důvody dostatečně nekonkretizovali, a v případě posledního stěžovatele W. A. z toho důvodu porušení čl. 3 nakonec neshledal. Pokud jde o ostatní stížnosti stěžovatelů v první věci, soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 3 proto, že zde nebyly žádné dostatečně naléhavé důvody, které by ospravedlňovaly ponechání stěžovatelů nahých společně s mnoha dalšími migranty, bez jakéhokoliv soukromí, a dále pro podmínky jejich dalšího transportu z jednoho místa na druhé pod soustavným dohledem policie, aniž by stěžovatelé věděli, kam jsou převáženi a proč. Soud zjistil také porušení čl. 3 spočívající v tom, že nebylo nijak vyšetřeno tvrzení jednoho ze stěžovatelů, že při pokusu jej odvézt z italského území byl zbit policií, a současně v porušení čl. 5 odst. 1, 2 a 4 pro svévolné zatčení, převážení a zadržování tří ze čtyř stěžovatelů v první věci.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 15. 1. 2015, *A. A. v. Francie*, č. 18039/11, rozsudek ze dne 16. 11. 2023, *A. E. a ostatní v. Itálie*, č. 18911/17, rozsudek ze dne 15. 1. 2015, *A. F. v. Francie*, č. 80086/13, rozsudek ze dne 20. 7. 2021, *D v. Bulharsko*, č. 29447/17, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 3. 2016, *F.G. v. Švédsko*, č. 43611/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 4. 2022, *Khasanov a Rakhmanov v. Rusko*, č. 28492/15 a 49975/15, rozsudek ze dne 11. 12. 2018, *M. A. a ostatní v. Litva*, č. 59793/17.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 (zákaz mučení), čl. 5 odst. 1, 2 a 4 (právo na svobodu a osobní bezpečnost) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

G. T. B. v. Španělsko (stížnost č. 3041/19)

Datum rozhodnutí: 16. listopadu 2023

Závěr: *Zásadní důsledky toho, že byl stěžovatel státními orgány ponechán po několik let bez dokladů, lze označit za nedbalost.*

Obsah: Stížnost se týká neúspěšných pokusů o registraci narození stěžovatele, státního příslušníka Španělska narozeného v Mexiku, ve Španělsku. Stěžovatelova matka byla spolu s ním krátce po jeho narození repatriována, v důsledku zemětřesení v Mexiku. Při svém příjezdu na španělské území stěžovatele neregistrovala jako narozeného v Mexiku. Pokusila se o registraci jeho narození až v době, kdy mu bylo 12 let, prohlásila před soudem, že je jeho matkou, a stejně vypověděli i předvolaní svědci, ale centrální občanská matrika v Madridu, která je příslušná registrovat narození v zahraničí, požadovala

ještě dokumentaci od mexických úřadů, kterou stěžovatelova matka nebyla schopna předložit. V důsledku toho nebylo stěžovatelovo narození ve Španělsku registrováno, úřady si po léta jeho věc přehazovaly mezi sebou a v důsledku této skutečnosti zůstal stěžovatel bez dokladů. Až v roce 2006 bylo jeho narození nakonec registrováno, když stěžovatel již dosáhl věku 21 let. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud zejména uvedl, že v letech 2000–2006 španělské orgány, ačkoliv bylo zcela jisté že potřebné dokumenty nelze v Mexiku opatřit, nečinily dost, aby vydaly stěžovateli rodný list a doklady a zajistily tak jeho právo podle čl. 8 Úmluvy.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 23. 3. 2017, *A.-M. V. v. Finsko*, č. 53251/13, rozsudek ze dne 9. 10. 1979, *Airey v. Irsko*, č. 6289/73, Series A 32, rozsudek ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, rozsudek ze dne 14. 1. 2020, *Beizaras a Levickas v. Litva*, č. 41288/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 6. 7. 2010, *Neulinger a Shuruk v. Švýcarsko*, č. 41615/07, ECHR 2010, rozsudek Velkého senátu ze dne 8. 4. 2021, *Vavříčka a ostatní v. Česká republika*, č. 47621/13, 3867/14, 73094/14, 19298/15, 19306/15, 43883/15.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování soukromého a rodinného života).

Džibuti a ostatní v. Lotyšsko (stížnost č. 225/20, 11642/20, 21815/20)

Datum rozhodnutí: 16. listopadu 2023

Závěr: Rozhodnutí zvýhodnit jazyky, jimiž se hovoří ve státech Evropské unie, není v případě státu, který je členem tohoto společenství, ani svévolné, ani zjevně bezdůvodné.

Obsah: Stěžovatelé jsou rodiče a děti, kteří jsou buď občany Lotyšska, nebo osobami s trvalým pobytem v Lotyšsku. Považují se za

součást ruský mluvící menšiny v Lotyšsku. V této věci se soud zabýval stejnou změnou vnitrostátní právní úpravy, kterou již posuzoval 14. září 2023 ve věci *Valiullina* o ostatní v. Lotyšsko. Tato právní úprava zvýšila počet předmětů povinně vyučovaných lotyšsky ve školách. V důsledku toho pak došlo ke snížení počtu předmětů vyučovaných v ruštině. Stěžovatelé v této věci navíc poukazovali také na privilegované postavení rodin, které mluví jazyky států EU nebo státu, s nímž má Lotyšsko mezinárodní smlouvu, v porovnání s rodinami obyvatel, které mluví rusky. V roce 2019 posoudil tuto právní úpravu lotyšský Ústavní soud, který dospěl k závěru, že je v souladu s ústavou. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 14 ve spojení s čl. 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

Poznámka: Soud poukázal na širokou míru uvážení, které se těší státy, pokud jde o užívání jazyka ve vzdělávacím systému. Dospěl k závěru, že opatření, k nimž přistoupila lotyšská vláda, aby zvýšila užívání národního jazyka, byla přiměřená a nezbytná zejména za účelem zajištění jednotnosti ve vzdělávacím systému a k zajištění dostatečné úrovně lotyšštiny tak, aby to umožnilo obyvatelům podílet se na veřejném životě.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 10. 1. 2019, *Ěcis v. Lotyšsko*, č. 12879/09, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 6. 2007, *Folgero a ostatní v. Norsko*, č. 15472/02, ECHR 2007-III, rozsudek ze dne 10. 9. 2020, *G.L. v. Itálie*, č. 59751/15, rozsudek ze dne 7. 12. 1976, *Kjeldsen, Busk Madsen a Pedersen v. Dánsko*, č. 5095/71, 5920/72, 5926/72, Series A 23, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2005, *Leyla Şahin v. Turecko*, č. 44774/98, ECHR 2005-XI, rozsudek ze dne 14. 9. 2023, *Valiullina a ostatní v. Lotyšsko*, č. 56928/19, 7306/20, 11937/20.

Relevantní ustanovení: Čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách ve spojení s čl. 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě (právo na vzdělání).

Zpracovala: Pavla Boučková